

Γράφει η Μπάμπης Ράκης - bambisrakis@cytanet.com.cy

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Οι μετανάστες του 1900 στην Αλεξάνδρεια

Αγαππητέ αναγνώστη καλημέρα.

Την περασμένη εβδομάδα μιλήσαμε για τους νέους της Κύπρου, που μετανάστευαν στην Αίγυπτο αρχές του περασμένου αιώνα, και για τις συνθήκες που τους ανάγκαζαν να εγκαταλείψουν το χωριό τους και να ξενιευτούν σε μια άγνωστη για αυτούς χώρα.

Ήταν τα χρόνια δύσκολα και σκληρά, τόσο για την φτωχολογιά της Κύπρου αλλά και της Ελλάδας.

Θα δουλέψουν σκληρά στην ξενιτιά. Νέοι τότε άνθρωποι θα παντρευτούν θα κάνουν οικογένειες. Σμίγουν οι Κύπριοι με το ελληνικό στοιχείο της Αιγύπτου. Ο ελληνισμός στα χρόνια εκείνα άρχισε να ακμάζει.

Η Αλεξάνδρεια θα γνωρίσει τότε μια μεγάλη άνθιση. Ονόματα μεγάλων Ελλήνων, της εποχής όπως ο Μπενάκης, Ο Σαλβάγος, ο Αβέρωφ ο Τοσιότσας, δεν προοδεύουν μόνο με το εμπόριο του βαμβακιού αλλά γίνονται και μεγάλοι ευεργέτες τόσο στην Αίγυπτο, όσο και στην Ελλάδα.

Χιλιάδες τα ελληνόπουλα, που θα γεννηθούν εκεί, τα χρόνια που θα ακολουθήσουν, θα φοιτήσουν στα σχολεία που ίδρυσαν οι μεγάλοι εκείνοι εθνικοί ευεργέτες, κάτω από φωτισμένους δασκάλους που ερχόντουσαν από την Ελλάδα για να διδάξουν τα παιδιά των Ελλήνων και Κυπρίων μεταναστών, την ελληνική γλώσσα, και τον πολιτισμό μας.

Μα αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Γράφτηκαν πολλά για τον ελληνισμό της Αλεξάνδρειας και τους μεγάλους ευεργέτες. Εμείς σήμερα θα προσπαθήσουμε να φωτίσουμε μια άλλη πλευρά των Ελλήνων της εποχής εκείνης.

Για τους νέους που όταν έφθασαν στην Αλεξάνδρεια, ήταν μεν νέοι σε ηλικία, αλλά μεγάλοι για να καθίσουν σε θρανία. Σκοπός και στόχος

τους ήταν η δουλειά.

Οι κοπέλες που συνήθως μετανάστευαν ήταν από τα ορεινά χωριά της Κύπρου κυρίως από το φημισμένο θέρετρο της εποχής τις Πλάτρες. Τις έπαιρναν οι πλούσιες Ελληνίδες της Αιγύπτου που πήγαιναν κάθε καλοκαίρι στην Κύπρο.

Οι κοπέλες που ξενιεύονταν, ακολουθώντας τις πλούσιες κυρίες, εύρισκαν φυσικά στέγη και τροφή, στα αρχοντικά που πήγαιναν να δουλέψουν. Δούλευαν στο σπίτι καμαριέρες, και στην κουζίνα.

Οι νέοι της Κύπρου που κατέβαιναν από τα πλοία μόνοι, έπρεπε να γνωρίσουν εκεί κάποιο πατριώτη που φρόντιζε να τους βρει κάμαρη να νοικιάσουν και δουλειά.

Η ιστορία θα επαναληφθεί τέσσερις δεκαετίες αργότερα, αυτή την φορά όχι στην Αλεξάνδρεια αλλά το Σύνδνεϋ και την Μελβούρνη. Η μοίρα των ανθρώπων μας, της φτωχολογιάς που αναζητούσαν και αναζητούν ακόμη και σήμερα, καινούργιες πατρίδες για μια καλύτερη ζωή.

Όπως γράψανε και στην περασμένη έκδοση οι δουλειές που συνήθως έκαναν, οι νέοι που έφθασαν στην Αίγυπτο αρχές της δεκαετίας του 1900, ήταν γκαρσόνια σε καφενεία και εστιατόρια, Ελλήνων και Κυπρίων.

Τόσο οι κοπέλες που δούλευαν στα σπιτικά των πλουσίων της ομογένειας, όσο και οι νέοι που εργαζόνταν ως γκαρσόνια, ανήκαν από την αρχή στις τάξεις της φτωχολογιάς. Μερικοί με τα χρόνια άνοιγαν δικό τους μαγαζί, καφενείο ή εστιατόριο. Αλλά αυτό δεν άλλαζε και πολύ τα πράγματα.

Η ιστορία του Ελληνισμού της Αιγύπτου, θα ήταν πολύ διαφορετική, αν η νέα τάξη πραγμάτων στην Αίγυπτο στην δεκαετία του '50, δεν παρουσιάζονταν από τον βαθύ εθνικισμό, που οδήγησε το ξένο και οικονομικά ανθηρό στοιχείο στον ξεριζωμό.

Αλλά κανείς δεν μπορεί να

ξαναφιάξει την ιστορία. Ότι έγινε, έγινε. Οι συνέπειες ήταν καταστρεπτικές για όλους τους ξένους της Αιγύπτου και φυσικά τους Έλληνες.

Στην δεκαετία του 1950-1960, η Κύπρος θα γνωρίσει το κύμα της επιστροφής στην πατρίδα, των ξενιτεμένων παιδιών της, που ζούσαν στην Αίγυπτο από το 1900.

Ποιοι ήταν αυτοί οι επαναπατρισθέντες Κύπριοι. Βασικά εκείνοι που έφυγαν δεκαετίες πριν, μόνοι, με το όνειρο μιας καλύτερης ζωής. Όμως δεν επέστρεψαν τώρα μόνοι. Είχαν μαζί τους τα παιδιά τους και μερικοί τα εγγόνια τους. Κυπριόπουλα που γεννήθηκαν στην Αίγυπτο και τέλειωσαν τα σχολεία της Αλεξάνδρειας, αντίκρυζαν μια καινούργια πατρίδα.

Η Κύπρος της δεκαετίας του 1950-60, πριν την ανεξαρτησία, βρισκόταν ακόμη κάτω από τον αποικιακό ζυγό. Εποχή πολύ δύσκολη για την φτωχή πατρίδα να δεχτεί το κύμα των επαναπατρισθέντων παιδιών της, που εκδιώχθηκαν από την χώρα που ζούσαν για δεκαετίες, και τώρα επιστρέφουν, στην δική τους πατρίδα.

Την άλλη εβδομάδα θα μεταφέρω τις αναμνήσεις των ανθρώπων μας που γύρισαν από την Αίγυπτο, στην Κύπρο το 1950-60, όπως μου τις διηγήθηκαν τότε οι ίδιοι.

Μέσα από τις δικές τους θύμισες, θα ξαναζωντανέψουμε μια Αλεξάνδρεια στις αρχές του περασμένου αιώνα. Μια

Αλεξάνδρεια πολύ ελληνική αλλά και πλούσια πνευματικά. Αυτά για σήμερα. Καλή σας μέρα.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ!

Η επιτυχία της στήλης «Ενας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις» που γράφουν ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ και ο ΠΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΗΣ κάθε Τετάρτη στον «Κόσμο της Τρίτης Ηλικίας» και αγαπήσατε, μάς επιβάλει να την αυξήσουμε σε δύο σελίδες για να δώσουμε την ευκαιρία στους αναγνώστες μας να δημοσιεύσουν τις δικές τους αναμνήσεις με φωτογραφίες από σημαντικές στιγμές της ζωής τους στους Αντίποδες.

Μόνο με τη βοήθειά σας θα καταγράψουμε για τις επόμενες γενιές τη ζωή, τους αγώνες, τις θυσίες, τα μεγάλα έργα και τους αρχιμάστορες τους μετανάστες που ήρθαν με το τίποτε και έφτιαξαν τα πάντα για την οικογένειά τους και για την Ελλάδα. Οι αναγνώστες μας θα μπορούν ακόμη ν' απαντούν στις απόψεις του Γρηγόρη και του Γιώργου, ή και να συμπληρώνουν τις αναμνήσεις τους.

Την επικοινωνία σας με τη στήλη, «Ενας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις», μπορείτε να στείλετε με e-mail: kosmos@kosmos.com.au ή στη διεύθυνση: Shop 7/5 Belgrave St, Kogarah, NSW, 2217

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα κείμενά σας θα διορθώνονται για τυχόν λάθη, αλλά δεν θα αλλοιώνονται και οι φωτογραφίες σας θα επιστρέφονται αμέσως μετά τη δημοσίευσή.

**ΓΡΑΨΕ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΣΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΤΟΝ «ΚΟΣΜΟ»
ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΟΥ**